

INHOUD

1	Inleiding	9
1.1	Een gesegregeerd onderwijsbestel	9
1.2	Landelijk beleid, maar nog geen kentering?	11
1.2.1	Een fundamenteelere aanpak?	12
1.2.2	Lopend beleid	13
1.2.3	Naar een kentering?	14
1.3	Vraagstelling en opbouw van het preadvies	14
1.4	Ten slotte	15
2	Ongelijke onderwijskansen: positionering van het vraagstuk	17
2.1	Inleiding	17
2.2	Ongelijke kansen en sociale stratificatie	19
2.2.1	Leermogelijkheden bieden	20
2.2.2	Inhoud van het curriculum	21
2.2.3	Onderwijstijd	22
2.2.4	Kwaliteit van het onderwijs	22
2.3	Gelegenheid tot leren in de vroegste kindertijd en ongelijke onderwijskansen daarna	23
2.4	Leermogelijkheden en onderwijskansen gedurende de schoolloopbaan	24
2.4.1	Selectie en differentiatie in het onderwijs	25
2.4.2	Verwachtingen van leraren	26
2.4.3	Betrokkenheid van ouders	27
2.4.4	Schoolkeuzevrijheid: marktwerking in het onderwijs	27
2.5	Een 'wicked problem'	28
2.6	Maatregelen voor gelijke kansen	31
2.6.1	Compensatie voor achterstanden	31
2.6.2	Tegengaan van discriminatie	32
2.7	Conclusie en reflectie	33
	STELLING I	36
3	Het recht op onderwijs vanuit internationaal kinderrechtelijk perspectief	37
3.1	Inleiding	37
3.1.1	Recht op onderwijs voldoende geborgd?	37
3.1.2	Opzet bijdrage	39
3.1.3	Enkele woorden over de juridische betekenis van internationale kinderrechten	40
3.2	Recht op onderwijs volgens het IVRK	41
3.2.1	Artikel 28 IVRK	41

3.2.2	Artikel 29 IVRK	45
3.2.3	Recht op onderwijs van belang voor ieder kind, ook in Nederland	48
3.3	Reflectie op het recht op onderwijs vanuit het VN-Kinderrechtenverdrag	48
3.3.1	Het kind in het IVRK – van object van zorg naar subject van rechten	48
3.3.2	Algemene beginselen van het IVRK en hun betekenis voor het recht op onderwijs	50
3.3.3	De positie van ouders in het IVRK en het recht op onderwijs	62
3.4	Afsluiting	65
	STELLING II	66
4	Hoe realiseert een kind het recht op onderwijs? Enkele procesrechtelijke (on)mogelijkheden	67
4.1	Introductie	67
4.2	De juridische positie van de leerling in historisch perspectief	68
4.3	Het kind als rechtssubject	69
4.4	Aard en omvang van het recht op onderwijs	70
4.4.1	Internationaal	70
4.4.2	Nederland	71
4.5	Het formuleren van de vordering tot het kunnen genieten van het recht op onderwijs	72
4.5.1	Toegang tot het onderwijs: toelating en verwijdering	73
4.5.2	Doorstroom/examens	74
4.5.3	Het recht op het ondersteunen van de eigen ontplooiing	74
4.5.4	Stelplicht-bewijslast-rechtsvordering	75
4.5.5	Andere invloeden op de persoonlijke ontwikkeling	75
4.6	De positie van de minderjarige in het Nederlandse procesrecht	77
4.6.1	Het burgerlijk procesrecht	77
4.6.2	Het bestuursprocesrecht: wel een eigen rechtsingang	80
4.6.3	Rechtsbescherming in het onderwijs	80
4.6.4	Wettelijke regeling hoorrecht kind in geschillen over passend onderwijs?	81
4.7	Structurele oplossing vergt wetwijziging	81
4.7.1	Aanpassing artikel 1:234 BW	82
4.7.2	Van toepassing verklaren van artikel 8:21 Awb	82
4.7.3	Introduceren in het civiele procesrecht van de informele rechtsgang	82
4.7.4	De voor-rechterlijke procedures in het onderwijs/wijziging onderwijswetten	83

4.8	Direct te gebruiken: de bijzonder curator	83
4.8.1	Tegenpartij/horizontale werking	84
4.8.2	Overige verdragen	85
4.9	De collectieve behartiging van kinderrechten: Urgenda in het onderwijs?	85
4.9.1	Een vergelijkbare zaak?	86
4.9.2	Het recht op onderwijs en zeggenschap over het curriculum	87
4.10	Conclusie en stellingname	88
	STELLING III	89
	STELLING IV	90
	De pre-adviseurs	91